

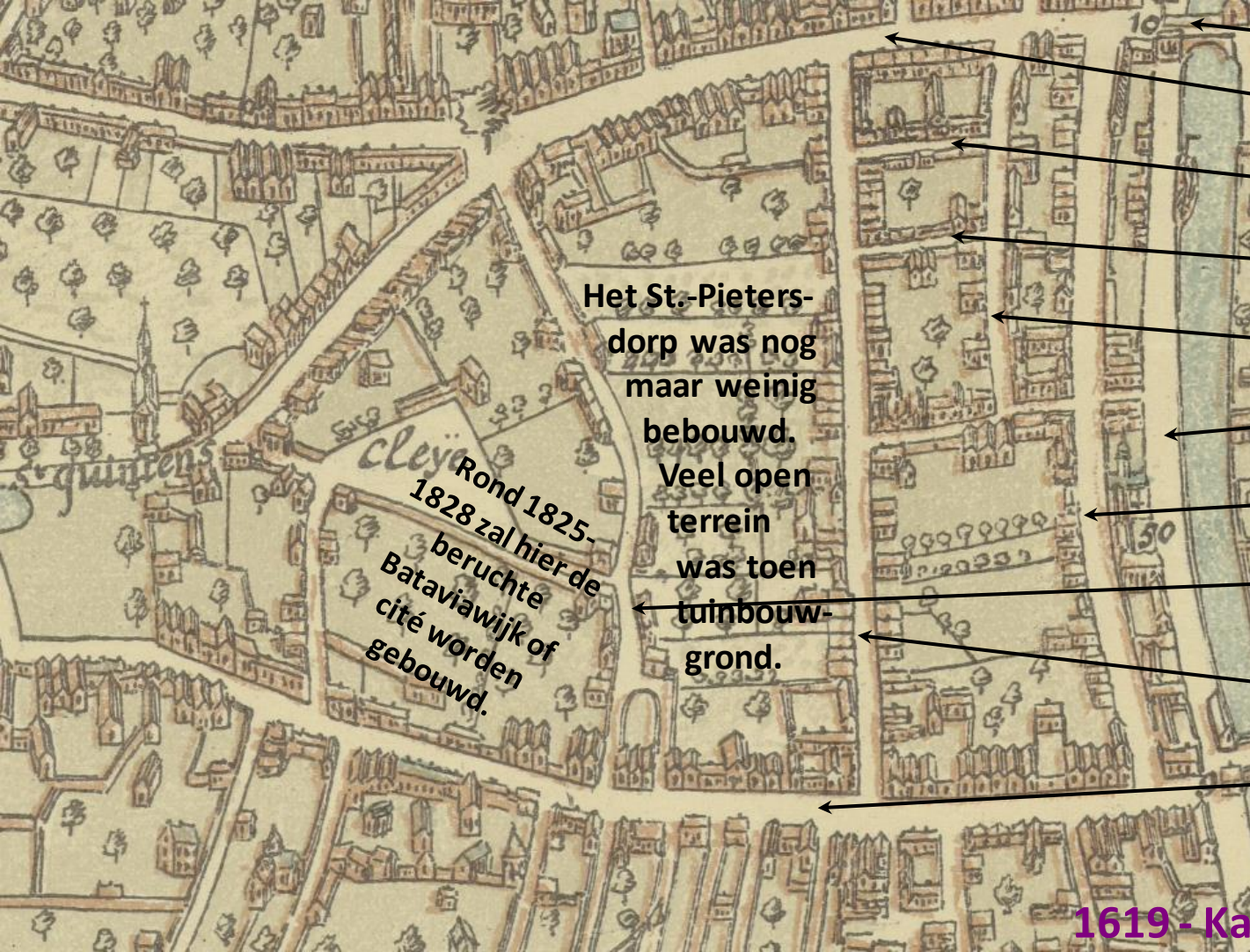
C28

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

**Jeruzalemstraat
St.-Liesbetsteeg**

**Pollepelstraat
Bagattenstraat**

Ketelpoort

Nederkouer

St.-Liesbetsteeg

Rozendaalken

Jeruzalemstraat

Ketelvest

Savaanstraat

Kalkstraat heden
J. Plateaustraat

Bagattenstraat

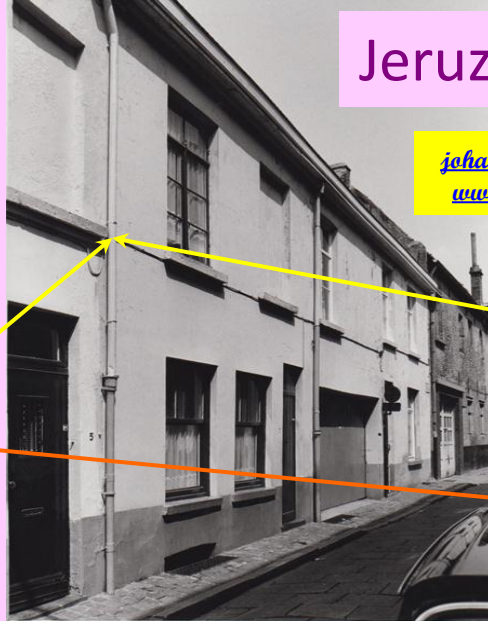
St.-Pietersnieuwstraat

joelan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

1619 - Kaart van J. Horenbault.

Jeruzalemstraat

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Achtergelegen huizen van de Savaanstraat. Waarschijnlijk woningen voor de knecht of de meid van de burgers uit laatstgenoemde straat?

1 feb. 1845 nieuw in te voeren. De voetpaden. De mensen liepen gewoon op straten men stelde ook vast dat het gebruik ervan in feite niet duidelijk doordrong. **De voetpaden dienden 10 tot 15 cm hoger te liggen dan de rijweg en ze moesten een helling hebben van 2 tot 3 cm per meter.** Het regenwater zou nu afvloeien door een buis onder het niveau van het voetpad. De kelderramen mochten niet meer dan 30 cm uitspringen en moesten nu een ijzeren hekwerk hebben. Toegang tot de kelderingang moest nu gebeuren binnen de muur en de bestaande ingangen dienden afgesloten met een ijzeren valluik. De trappen aan de huizen mochten nog maximum 18 tot 25 cm uitsteken en ook hier mochten de bestaande trappen blijven (hier en daar kom je deze situatie nog tegen en dan mag je zeggen dat de woning eerder dan 1845 werd gebouwd. De aanleg van het voetpad kwam deels te laste van de eigenaar en ook van de stad.

Ook in 1845 drong de gouverneur erop aan dat de wet van 1786 i.v.m. de huisnummering beter diende nageleefd te worden. Blijkbaar is dit euvel nu nog altijd aanwezig.

De St-Liesbetsteeg heette vroeger St.-Gillisstraatje maar de mensen noemden dat straatje **Kabaene**.

Ook hier op deze plek is alles onherkenbaar veranderd in de Jeruzalemstr. - St.-Liesbetsteeg, enkel de 2 rioolputjes zijn gebleven.

Anno 1935

De linkerkant van de St.-Liesbetsteeg is na 80 jaar niet meer te herkennen. Arbeidershuisjes zijn verdwenen en een Peugeot-garage kwam in de plaats. De rooilijn bleef behouden.

Arbeidershuisjes zijn verdwenen. Garage Peugeot kwam er in de plaats gevolgd door garage Volvo, daarna een school en opnieuw zou dit groot complex tegen de vlakte gaan voor een nieuw staatsarchief.

Achterkant Bagattenstraat

Dead end street

Hier en daar is er nog iets te herkennen. Een verschil van 80 jaar.

St.-Liesbetsteeg een zijstraatje van de Jeruzalemstr.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Sint-Liesbetsteeg is

St.-Elisabetstraatje was een doodlopend straatje in de St.-Gillistraat (heden Jeruzalemstraat) dat ongeveer tot achter de huizen v/d Baggattenstraat liep; de naam is in het reglement van 1812 niet opgenomen.

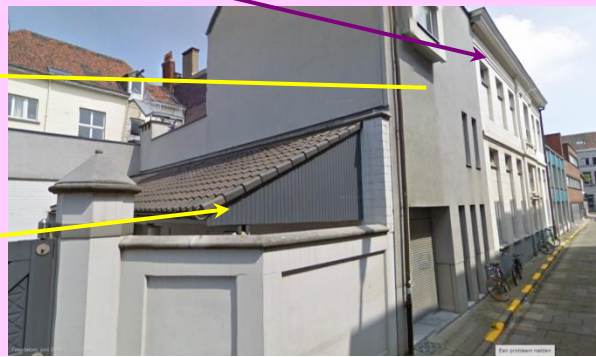
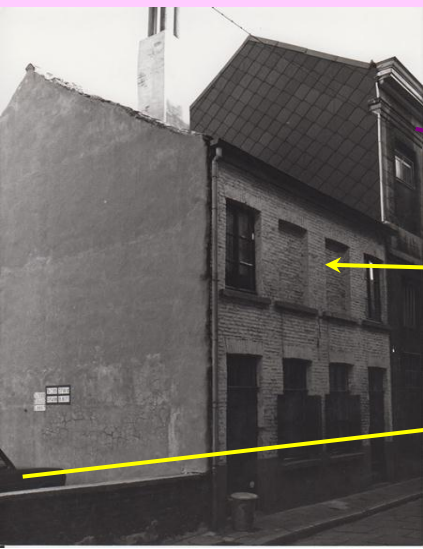
een zijstraatje v/d Jeruzalemstr.

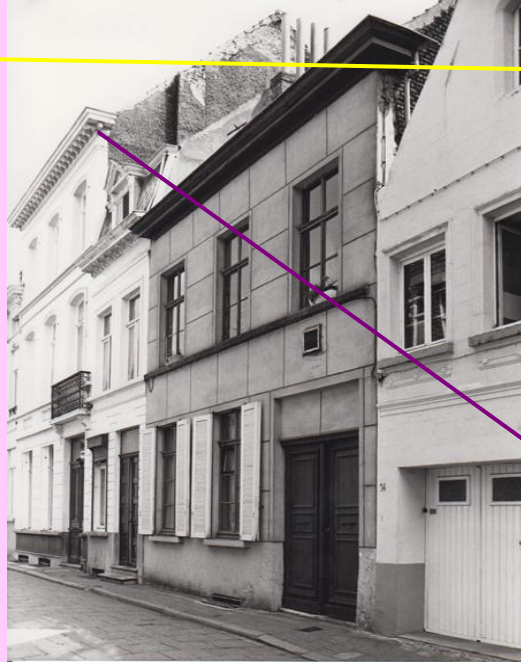
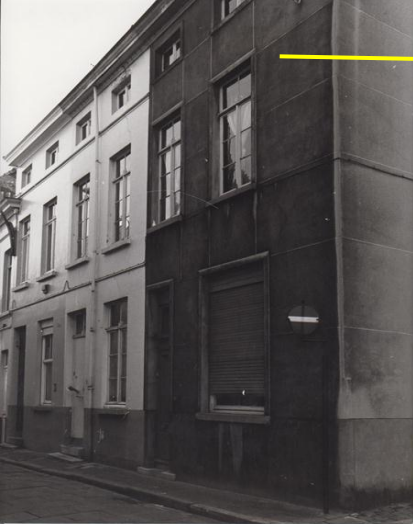

Nu nieuwbouw

Oude huizen

Jeruzalemstraat

JERUSALEMSTRAATJE,

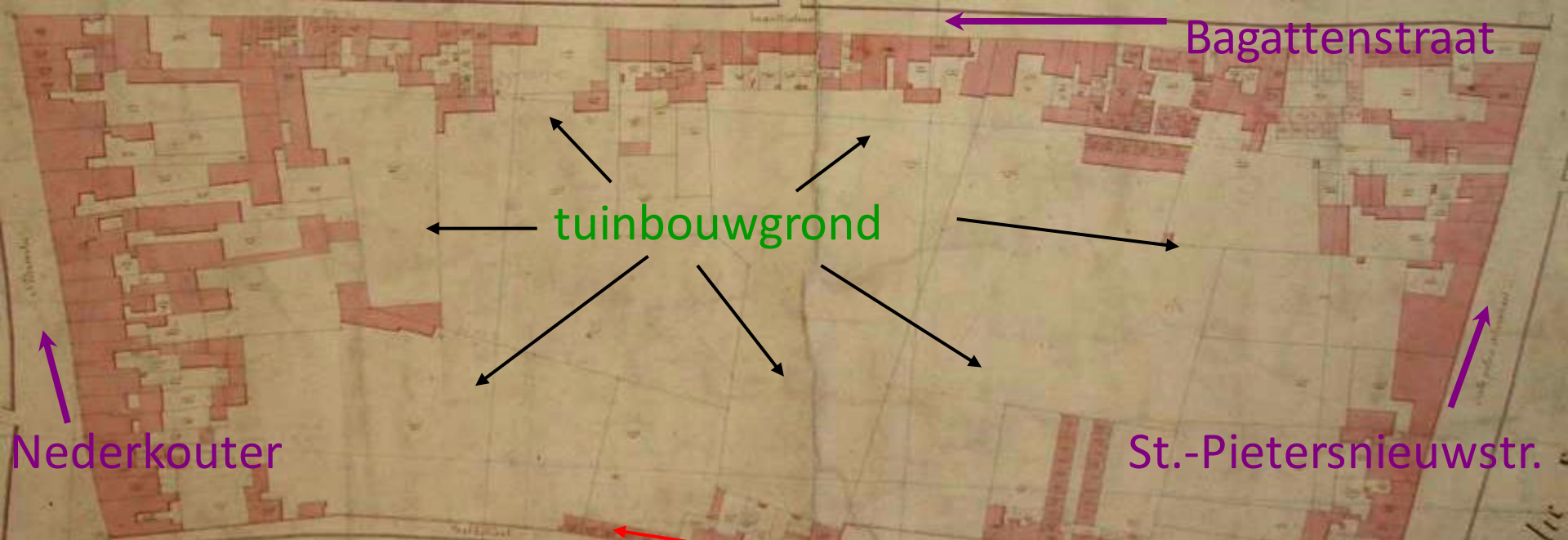
is de naam gegeven aan het S^e Barbarastraatje, uitgevende in de Savaenstraat. De naam Jerusalem is ontleend aan het klooster, door Jooris Vrancx hier in 1420 gesticht, en dat men noemde « het godshuis van Sint Barbelen, dat men heet Jeruzalem ».

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Einde over de
Jeruzalemstraat

Kaart van 1835. Kalkstraat en Laurierstraat, al meer dan 120 jaar verdwenen van de kaart, zijn nu ingenomen door de Plateaustr. In 1855 woonde Pol De Witte, een hoofdredacteur van "Vooruit", in zijn kinderjaren in de Kalkstraat en hij herinnerde zich nog goed dat er een muur was voor zijn huis. Achter die muur was een moestuin en men kon tot in de Bagattenstraat zien!! Anno 1866 op 26-2 beslist de gemeenteraad een nieuwe straat aan te leggen tussen de Bagatten- en de Kalk- en de Laurierstraat. Haar naam "Willem Tellstraat" naar de nabijgelegen schuttersmaatschappij Willem Tell.

Waarschijnlijk
een van de laatste foto's voor de
heraanleg van de Bagattenstraat

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

BAGATTENSTRATE, van Sint-Pietersnieuwstraat tot Nederkouter.

De oudste naam dezer straat, die ons in de Stadsrekeningen voorkomt, is Pagatter- of Pergattenstraat. Volgens Diericx d. II, blz. 353, beteekende dit woord *Pagani*, d. i. **Heidenstraat!!** Andere willen dat Bagattenstraat zou beteekenen *Pachterstraat* of *Bachter*, *Achterstraat*.

De etymologie van dien naam is ons onbekend. De Fransche vertaling (1812) in *rue des Baguettes*, berust op eene loutere vergissing.

Deze straat werd verbreed met de nodige onteigeningen in 1866.

2014

Bagattenstraat

Rozendaalken

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Hoek Bagattenstraat – vóór 't Rozendaalken. Uitgraving is klaar. What next? Zie vlg. slide

De put op
voorgaande
slide is
opgevuld en
uit de grond
is dit nieuw
gebouw
gerezen.

Het nieuwe
staatskadas-
ter

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Bioscoop "Liberty Place",
 toendertijd Bagattenstraat 15,
 was op deze locatie gevestigd.
 Het was in de eerste plaats een
 danszaal met rolschaatsbaan.
 Bestond reeds vóór 1920 en
 wordt nog vermeld in 1925.
 Niet meer vermeld in 1929.

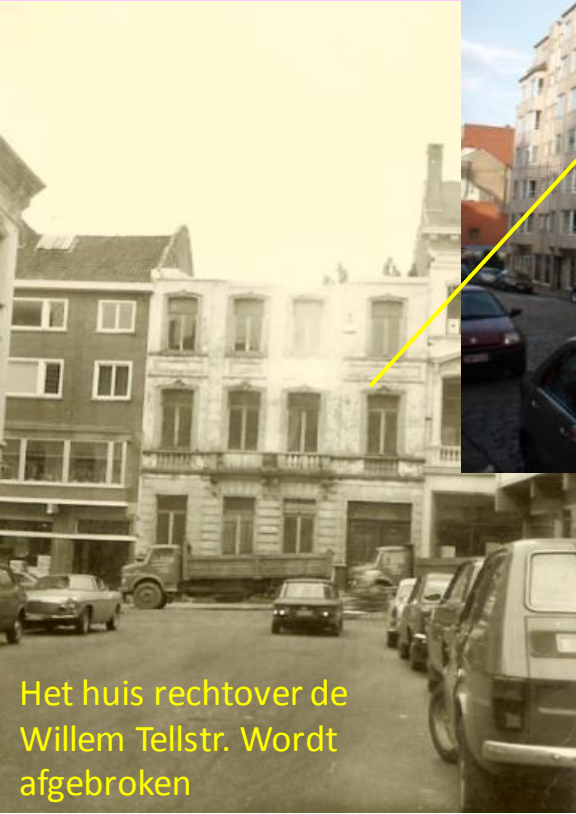
Hoek Bagattenstraat – over 't Rozendaalken. De hoekgebouw is
 al een tijdje geleden afgebroken. Het **muurkapelletje** dat de
 bewoners moest beschermen tegen cholera hangt er niet meer.
 Ernaast in het Rozendaalken was de Garage Volvo gevestigd tot
 diep in de jaren zeventig. Sinds 2016 verkoopt (of verkocht?) de
 staat de bouwgrond. De grond is 3 are en 60 centiare groot en ligt
 volgens de overheid in een woongebied met culturele, historische
 en of esthetische waarde. **De instelprijs was 900.000 euro.**

Wablief!

In plaats van 3 bouw-
lagen zijn er nu 7.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

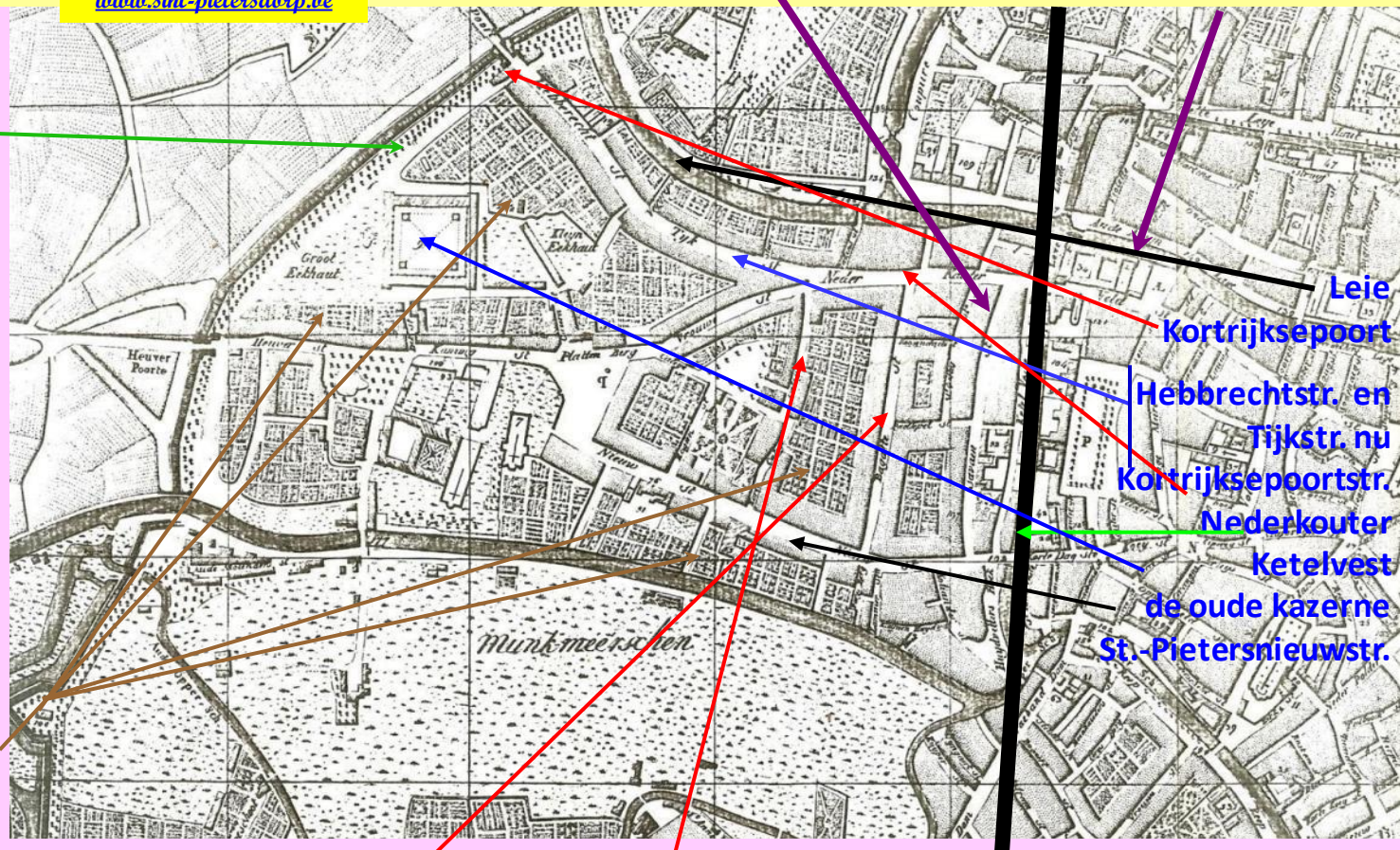
Het huis rechtover de
Willem Tellstr. Wordt
afgebroken

Plan Goethals 1796

jeahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

De huizen staan niet individueel aangeduid op de kaart, enkel de bebouwing in zijn geheel. Zo zie je dat er enkel huizen stonden in de voornaamste straten en er meer bebouwing was tegen de Ketelvest en Savaanstr. Daarom is deze kaart van Goethals waardevol omdat we aldus een beeld krijgen van ons St.-Pietersdorp dat qua verstedelijking nog altijd een dorp was en pas in 1795 samengevoegd werd met het grondgebied van de Stad Gent.

Het is teveel om aan te duiden waar er overal moestuintjes waren. Daarom dat ik er maar 4 aanduid.

Pol De Witte schreef in zijn boek, de tijd dat hij in de Kalkstr. (nu J. Plateastr.) woonde, rond 1855, kon hij zien tot in de Bagattenstr. en er waren daar overal groentetuintjes.

Kaart van 1835
tussen de
Ketelvest,
Walpoortstr,
Jeruzalemstr en de
Pollepelstraat.

Dit is de eerste
kadasterkaart van
Gent en werd
overgenomen van
de Hollandse
bewindvoerders.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Jeruzalemstraat. Hier stichtte Joos Vrancx in 1420
het "Godshuis van Sinte Barbelen, dat men heet
Jeruzalem".

Spijtig dat deze kaarten er zo belabberd aan toe zijn. Maar ze
hebben al een gezegende leeftijd van bijna 175 jaar.

40 jaar later zal op deze grond al duchtig worden gebouwd.
Heden is bijna alles volgebouwd.

Bagattenstraat

Savaanstraat

de St. Gillisstraat

Heden de Jeruzalemstraat

Rozendaalken

Pollepelstraat

Op 8 november 1880 werd er de eerste telefoonlijn
aangelegd in Gent namelijk in de Bagattenstraat
tussen de burelen en fabriek van de heer Thienpont

“het dorp, ik weet nog goed hoe het was,
de boerenkindren in de klas...”

Bagattenstraat

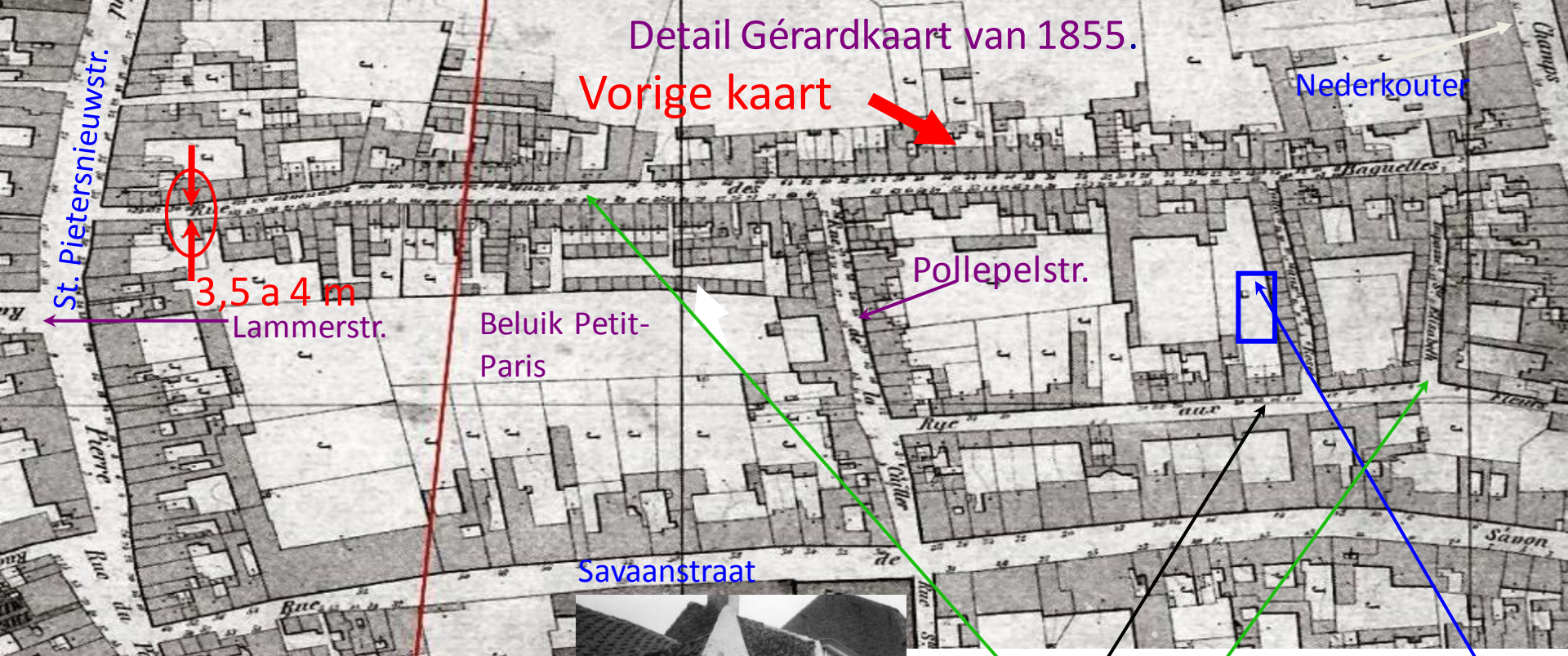
Gelukkig is deze kaart wat beter dan de vorige. Zij dateert eveneens van 1835. Je kan zien dat er in ons St.-Pietersdorp nog veel groenten werden geteeld. 40 jaar later zal dit gedeelte er ook anders uit- zien (zie vlgd. kaart)

Ontwerpplannen rond 1860 deels goedgekeurd. Pas 20 jaren later zal de Plateastr. volledig recht getrokken worden.

Al deze **arbeidershuisjes** zullen ingenomen worden door statige herenhuizen.

De plannen voor de J. Plateastr. staan reeds gedeeltelijk op de kaart maar zullen nog gewijzigd worden. De straat zal 15 jaar later op de plannen een rechte straat zijn en dan ook worden uitgevoerd.

Detail Gérardkaart van 1855.

Vorige kaart

Nederkouter

3,5 a 4 m

Lammerstr.

Beluik Petit-Paris

Pollepelstr.

Savaanstraat

Type van huisjes uit de Bagattenstr. en andere kleine straatjes

De Bagattenstraat was nog een smalle lange straat volgebouwd met arbeidershuisjes. Roosdaalken, het beluik moest nog gebouwd worden. Het smalle Jeruzalemstraatje was bijna even breed als de Bagattenstraat. Sint-Liesbetsteeg (vlge 4 dia's)

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Cité Petit-Paris
'Tieperie' in 't Gents

In 1881 zal hier een

stadsschool komen

Kaart van 1878

De vorige kaart was van 1855. Deze bijna 25 jaar later. In de Bagattenstraat is de burgerij zich komen vestigen. In het **Roosdaalken** was er nog plaats voor de arbeiders en zijn er reeds de nieuwe woningen opgetrokken. In de **Pollepelstraat** waren de plannen klaar om daar ook de burgerij te laten wonen, plannen die 3 jaar later zijn gerealiseerd, nl. 1881 maar niet volledig. Ook de straat langs St.-Barbara werd niet breder. De betere burgerij van het St.-Pietersdorp woonde in de **Savaanstraat**, toen een brede straat, maar met de aanleg van de Bagattenstraat vergeleken een smalle straat.

Bagattenstraat

Beluik "Petit Paris", Tieperie in het Gents,
afgebroken in 1970.
Zie verder

Terug een gat geslagen. Op zijn hoogtepunt waren er ongeveer een kleine 700 beluiken rond 1890. Zouden er nog 50 over zijn in de onze stad? Ik denk van niet.

In ons St.-Pietersdorp, de arbeiderswijk, waren er tientallen beluiken. Ook deze zijn bijna allemaal verdwenen, men kan ze nu zelfs op 1 hand tellen.

De linkse tak v/d Tieperie

Energiebakken
(koolbakken)

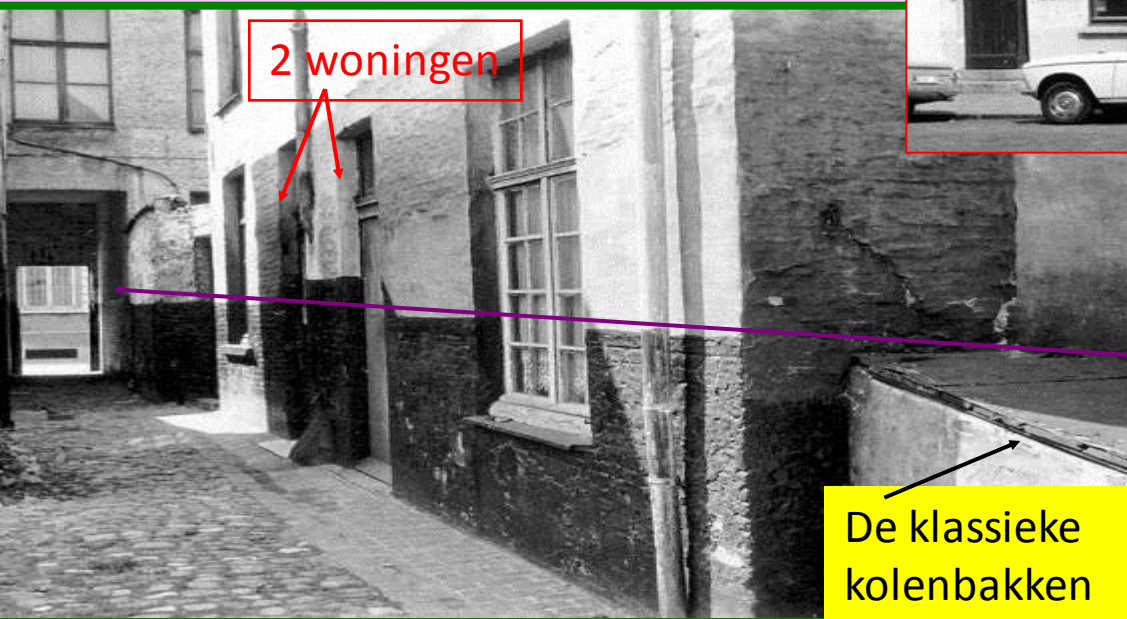
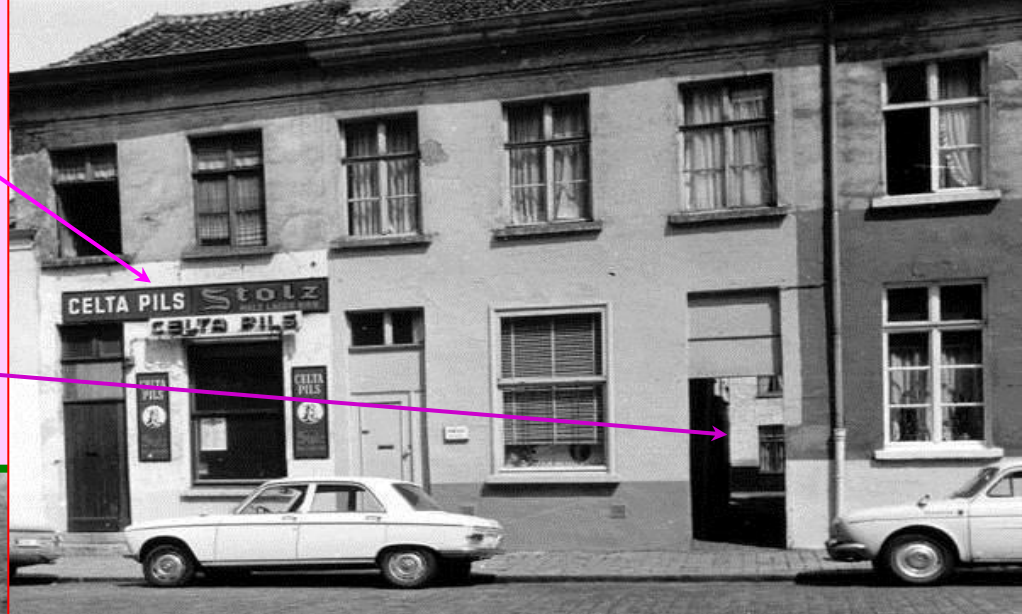
jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

3 WC 's voor 18 woningen. Ouders
plus kinderen een totaal van minimum
80 personen

**De rechtse tak van het
beluik "Petit-Paris"**

Gents bier!

Foto's 1968 - Beluik in de Bagattenstraat, 'Tieperie'. Bijna ieder beluik had een naam, hier wel een zeer cynische benaming. Rechts de toegang tot het beluik waar een 30-tal huisjes stonden, afgebroken in 1970.

Het beluik werd gebouwd rond 1834. In 1852 werden in al de beluikwoningen controles uitgevoerd. Dit beluik kreeg beoordeling "goed"

Toegang v/d Tieperie in de richting v/d Bagattenstr.

Kleine ruiten! Pas na 1825 was het maar mogelijk groter glas te maken op grote schaal. Hoe groter het glas was, hoe groter de welstand!

Nadat de Bagattenstraat rond 1860 gesaneerd werd nam de "Société des Choeurs" in 1863 intrek in dit nieuwe gebouw. Het was een gekende Gentse koormaatschappij maar werd reeds ontbonden in 1895. Choeurs, Bagattenstraat 42 werd door de socialisten aangekocht in 1896 en vertoonde vanaf 1908 films op zondagavond, soms zelfs in openlucht. Werd tot 1924 uitgebaat door S.M. Vooruit en sloot omdat de zaal niet langer rendabel was. De cinéma was ondergebracht in een houten zaal op de binnenplaats. De Choeurs had naast de bioscoop ook nog een toneelzaal. Later verbouwd, het 1e verdiep kreeg er een verdiep bovenop en onderaan vond de garage Mazda een onderkomen. Alles werd afgebroken in de jaren zeventig om er appartementen te bouwen. Onderaan vond garage Saab er nog een onderkomen. Ondertussen is de garage ook al een tijdje verdwenen en was er laatst een reisbureau dat ook al de biezen genomen heeft.

Op dit voormalig kadastergebouw stond er ook een **merkteken**, één van de vele verspreid in onze stad. Meer daarover zie de kazerne op [C14](#).

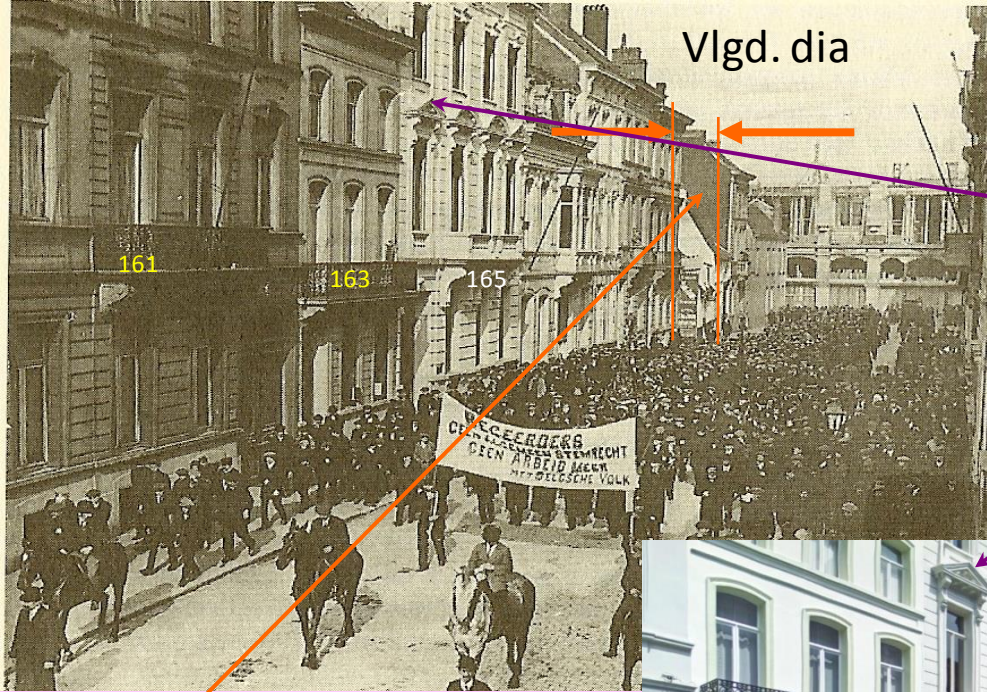
jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Gent — Feestlokaal « Vooruit » Bagattenstraat.
Gand — Local des Fêtes « Vooruit » rue des Baguettes.

Vlgd. dia

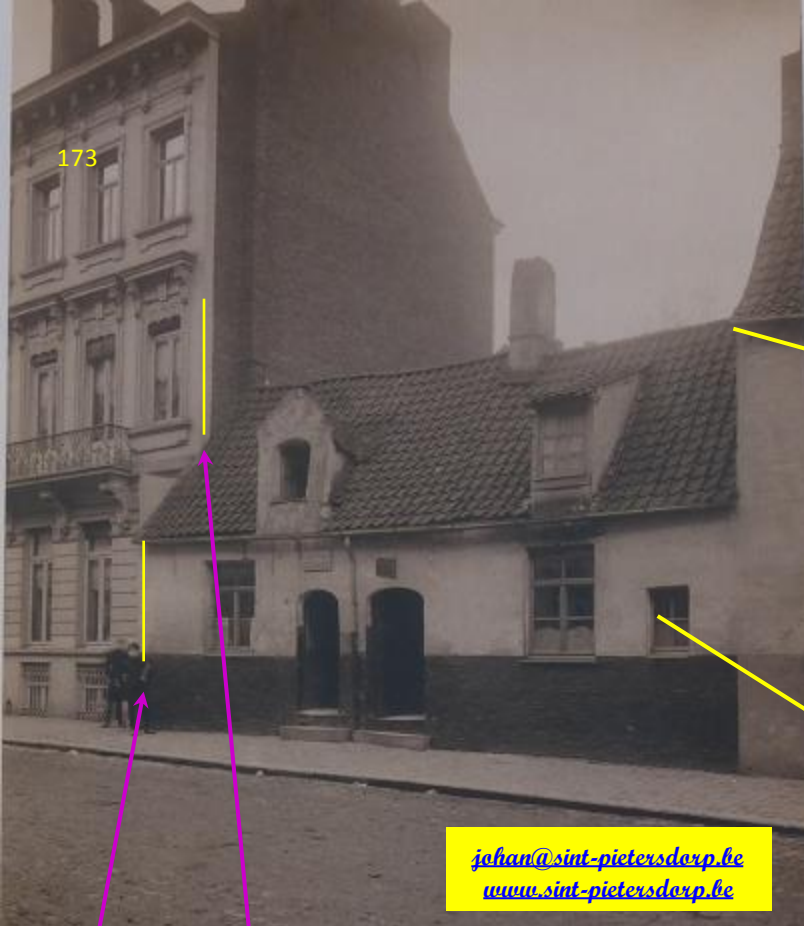
jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

We zien dat rond 1893 de linkerkant reeds bijna 2 meter achteruit werd gebouwd. Deze kleine huisjes zouden enkele jaren later ook verdwijnen.

De Bagattenstraat in 1893. Het was de tijd dat er nog duidelijkheid was over wie wie vertegenwoordigde. Hier is het zwart van het volk, volk met een klakke aan. Op de achtergrond is de Vooruit te zien in opbouw. Deze zou afgewerkt zijn tegen de Wereldtentoonstelling van 1913 en een jaar later namen de Duitsers dit in beslag.

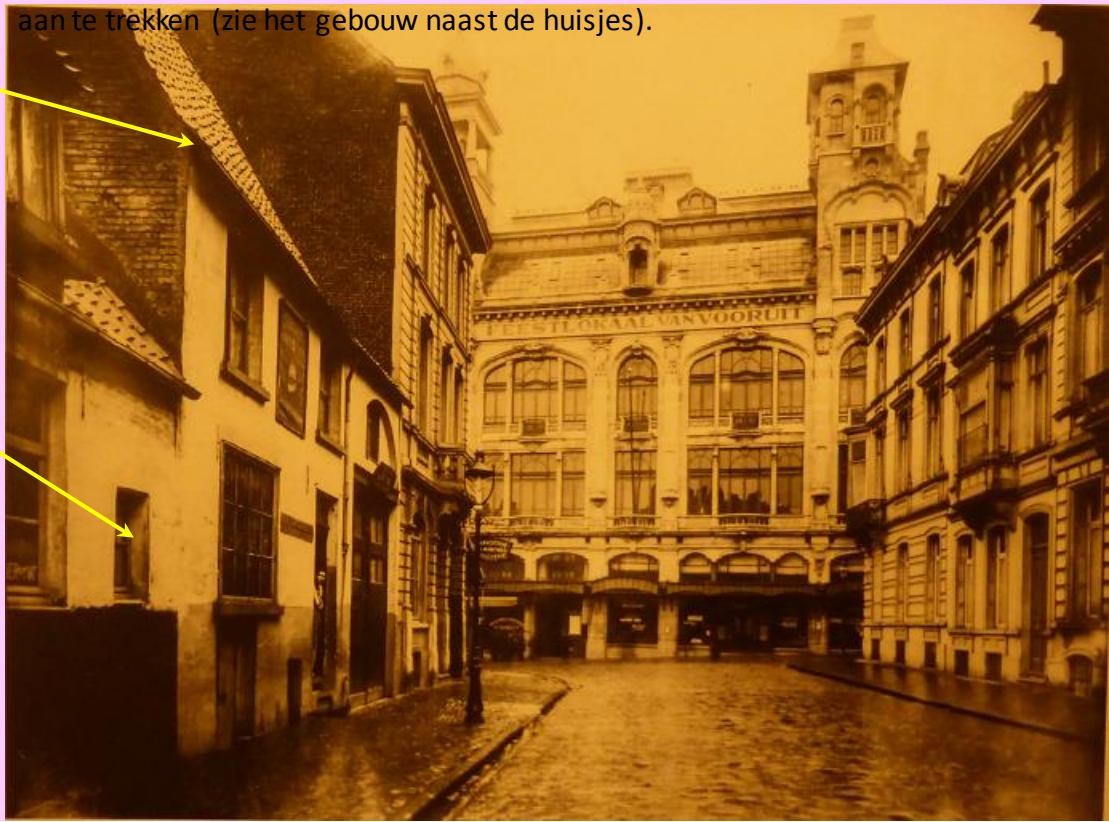
173

Oude en nieuwe rooilijn

Foto links – Estaminet “In den Appel” rond 1908. Eén voor één moet er een huisje onder de sloophamer. en vanaf dan gaat het allemaal razendsnel. Van het Middeleeuwse St.-Pietersdorp schiet er niets meer over.

Foto rechts - We bevinden ons nu in de Bagattenstraat rond 1915. Vervolg v/d foto hiernaast van de vele huisjes die er toen stonden. Al deze arbeidershuisjes zijn verdwenen vanaf 1860 met het verbreden van de straat, dit om een betere klasse aan te trekken (zie het gebouw naast de huisjes).

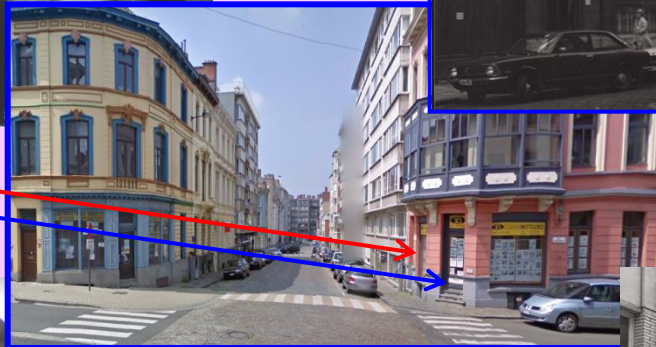
Bagattenstraat gezien
vanaf de Vooruit

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Bagattenstraat
Pollepelstraat

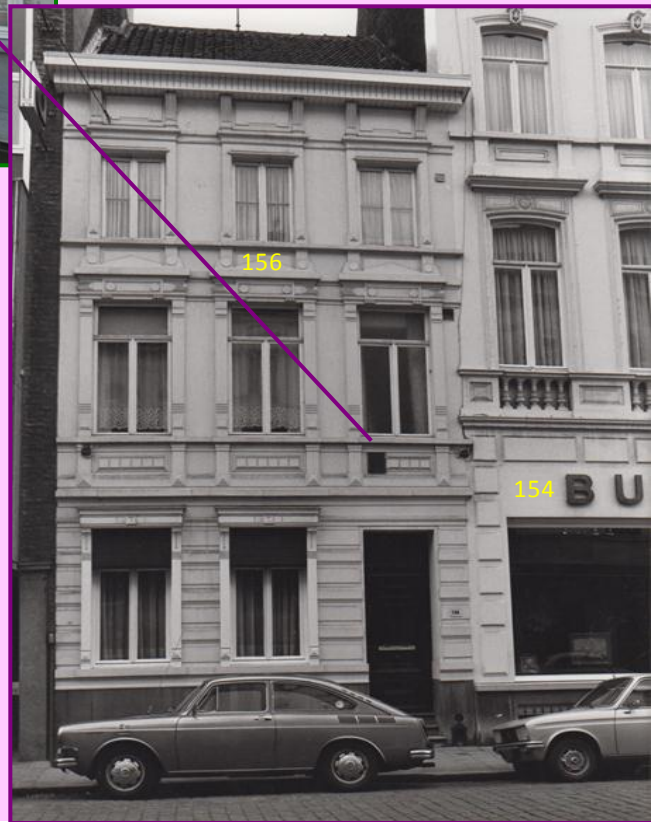
Bagattenstraat-
Pollepelstraat

Bagattenstraat

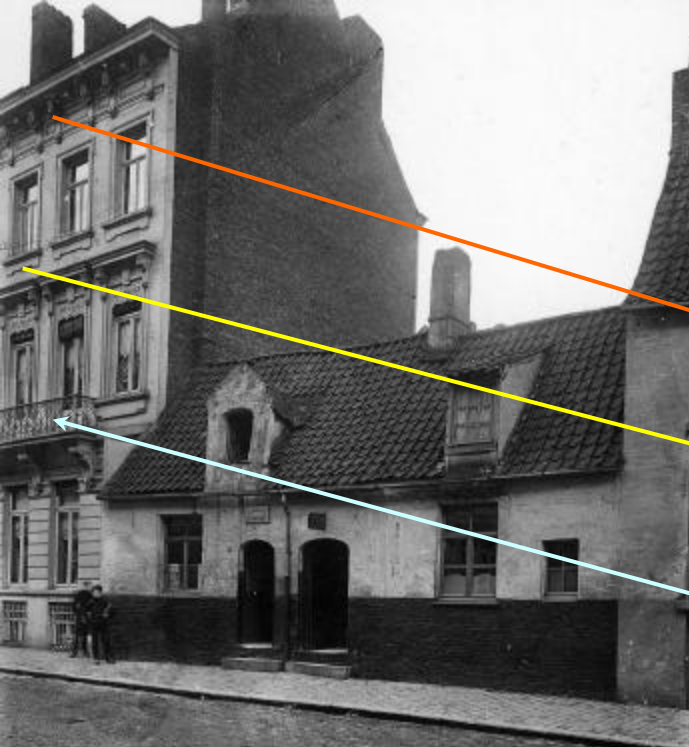
jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

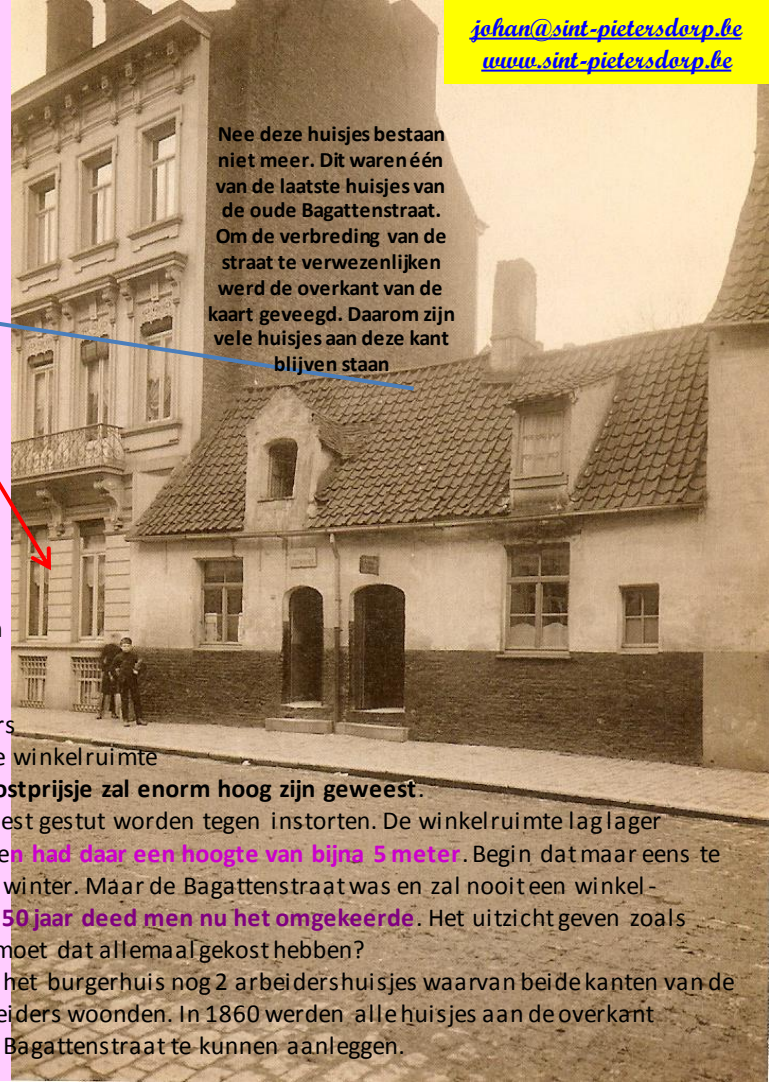

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Nee deze huisjes bestaan niet meer. Dit waren één van de laatste huisjes van de oude Bagattenstraat. Om de verbreding van de straat te verwezenlijken werd de overkant van de kaart geveegd. Daarom zijn vele huisjes aan deze kant blijven staan

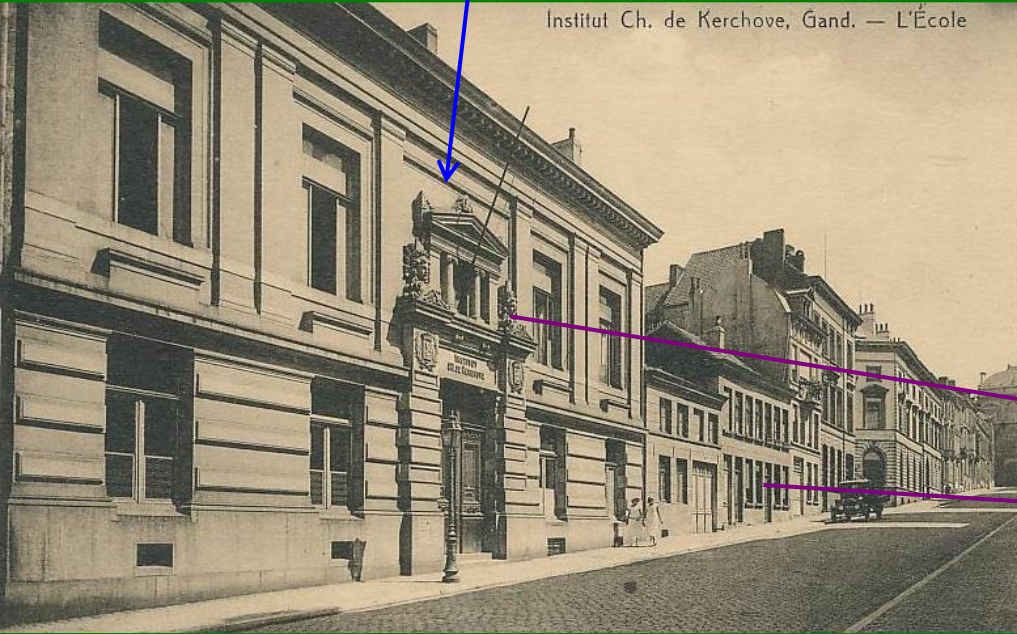
Oude en nieuwe huizen
in de Bagattenstraat

Zoals je ziet zaten daar vroeger gewone vensters. Maar de eigenaars wilden een mooie winkelruimte en étalage. **De kostprijsje zal enorm hoog zijn geweest.** Gans het huis moest gestut worden tegen instorten. De winkelruimte lag lager dan het voetpad en **had daar een hoogte van bijna 5 meter.** Begin dat maar eens te verwarmen in de winter. Maar de Bagattenstraat was en zal nooit een winkelstraat worden. Na **50 jaar deed men nu het omgekeerde.** Het uitzicht geven zoals voorheen.. Wat moet dat allemaal gekost hebben? We zien naast de het burgerhuis nog 2 arbeidershuisjes waarvan beide kanten van de straat overal arbeiders woonden. In 1860 werden alle huisjes aan de overkant onteigend om de Bagattenstraat te kunnen aanleggen.

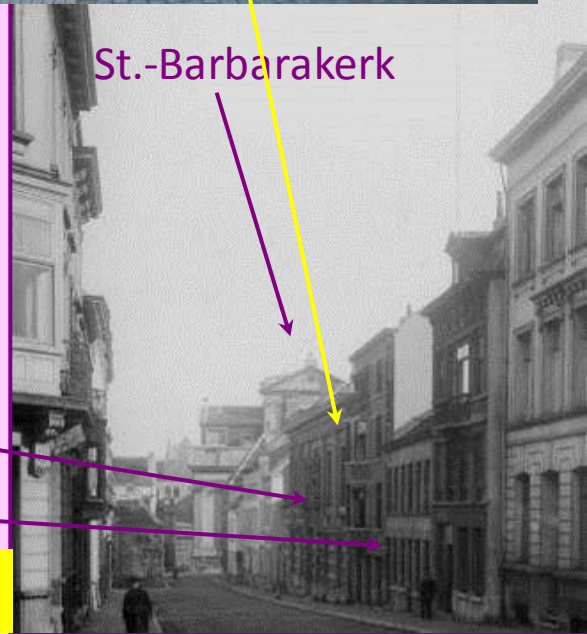
Pollepelstraat of Pallepelstroate, loopt van de Savaanstraat tot de Bagattenstraat. Deze straat heette men wel ook de Dweers of Zweetstrate

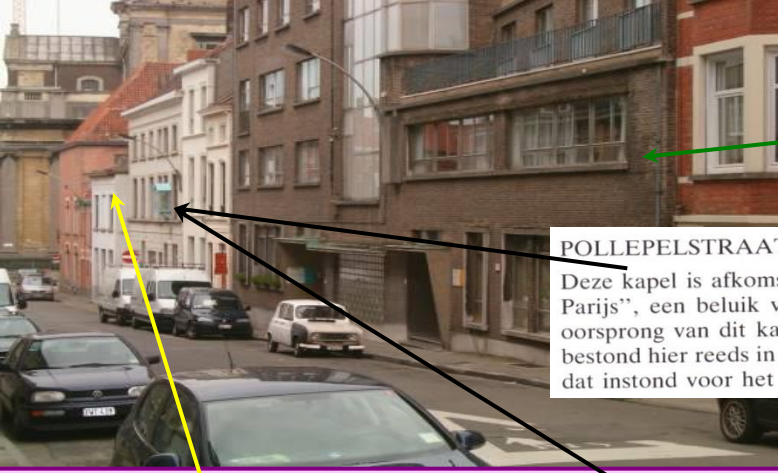

Institut Ch. de Kerchove, Gand. — L'École

St.-Barbarakerk

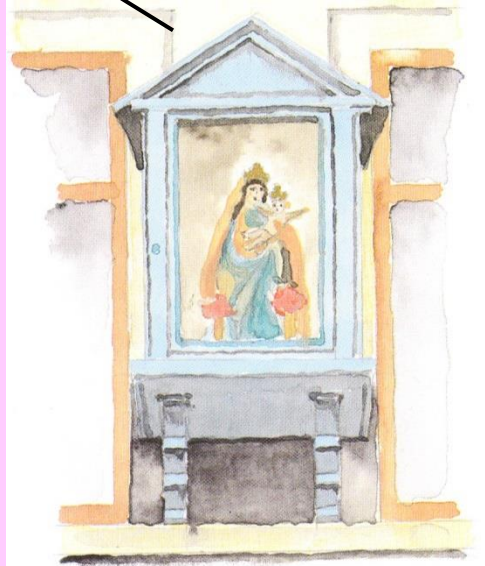
jahan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

POLLEPELSTRAAT

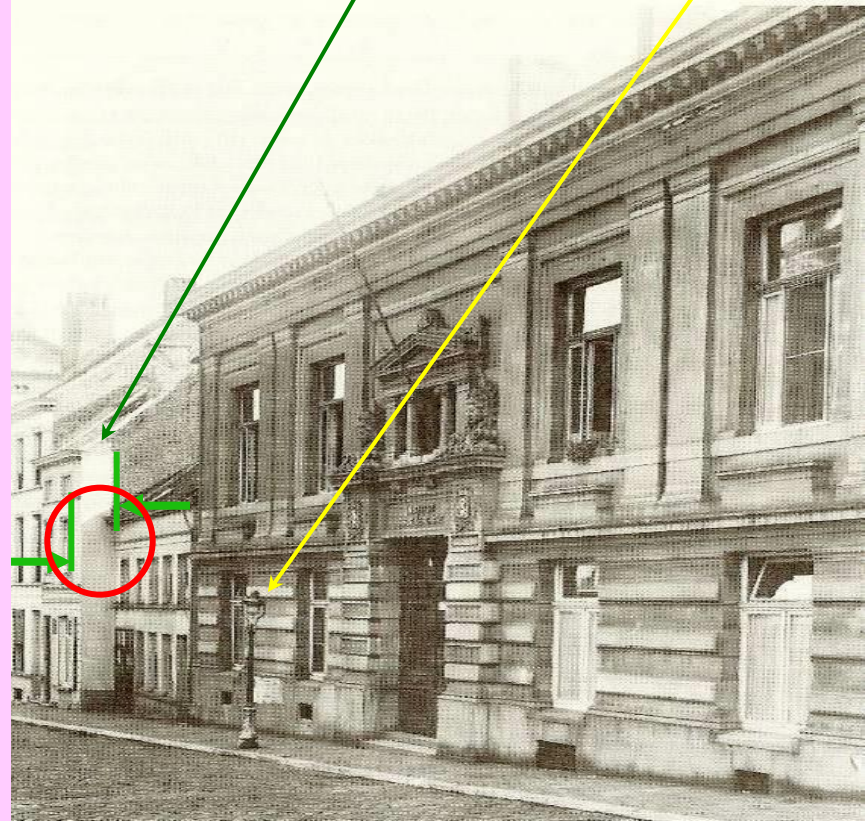
Deze kapel is afkomstig van het beluik „Klein Parijs”, een beluik van de Bagattenstraat. De oorsprong van dit kappelletje is onbekend. Wel bestond hier reeds in 1766 een gebuurtegildecke, dat instond voor het onderhoud van de kapel.

Nog altijd staat dit huisje op de oude rooilijn

In 1880 werd deze school, een internaat voor meisjes, opgericht door Charles de Kerchove. In 1961 werd het vervangen door dit huidige gebouw en van deze gelegenheid heeft de stad gebruik gemaakt om deze 2 arbeidershuisjes, die nog op de oude rooilijn stonden, te kopen. De mooie gaslantaarn was reeds lang verdwenen.

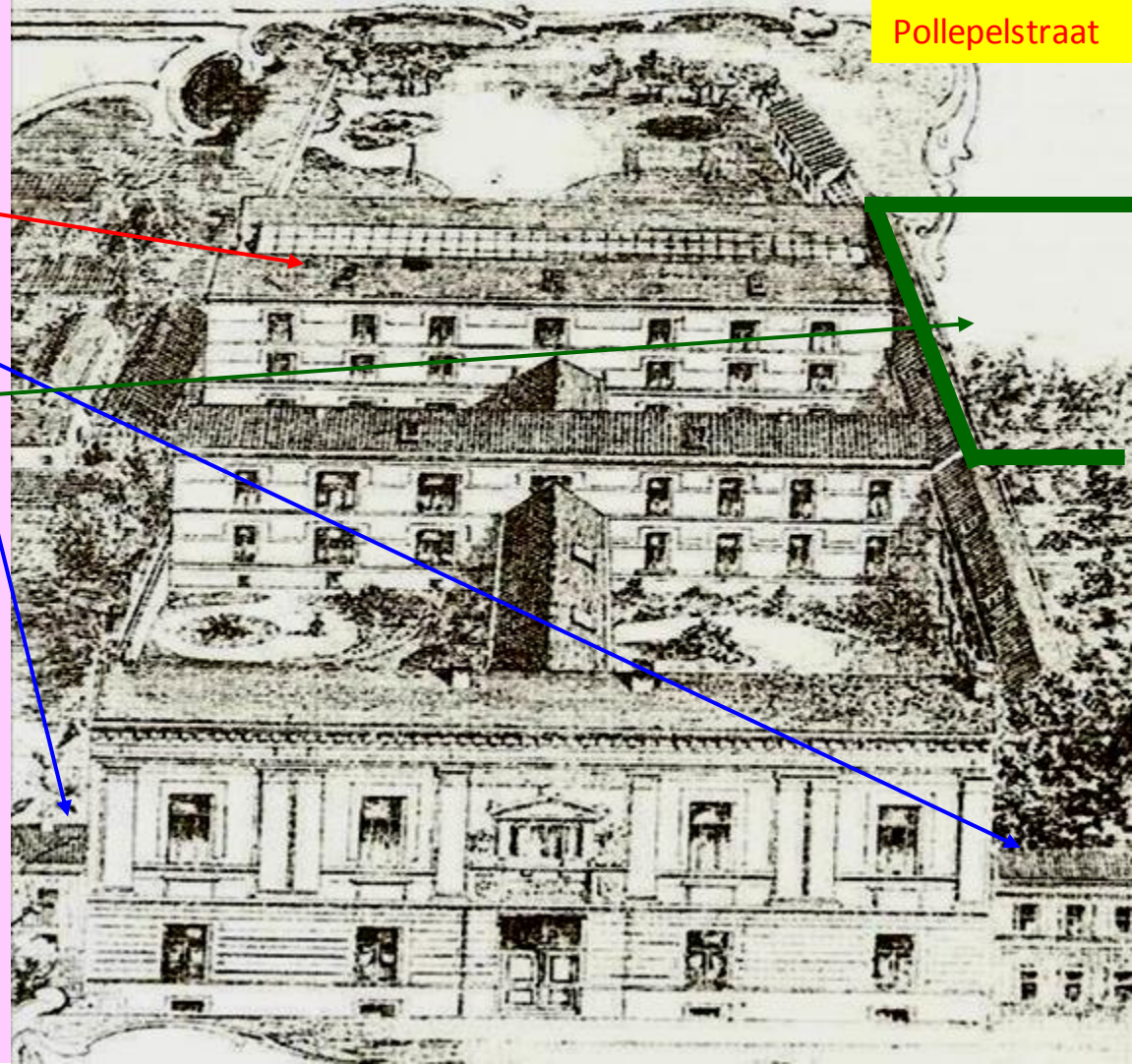

Op deze tekening zien we duidelijk dat het Ch. de Kerchove-instituut geen klein schooltje was maar een school voor leerlingen van gegoede burgers. De mooie patio v/d binnenspeelplaats is een beschermd monument en de moeite waard om te bezichtigen.

Links en rechts zien we op de tekening dat er aan beide zijden v/h gebouw arbeidershuisjes stonden.

Links afgebroken in 1961. Op deze plaats in de Bagattenstraat stond het beluik "Petit Paris". In de volkstaal "Tieperie". Afgebroken 1971-72? Nu parking en speelplaats

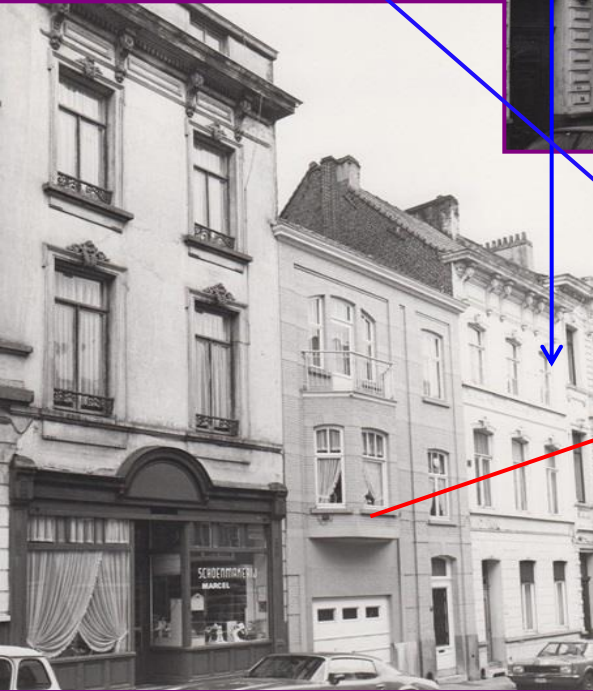
johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Guinard was een rijke arts die bij zijn dood een zeer grote som geld achterliet om iedere 5 jaar aan iemand een som geld te schenken die het lot van de arbeidende bevolking zou kunnen verbeteren. De Stad gaf daarom voor deze mooie som geld een straatnaam.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Pollepelstraat en Guinardstraat
richting J. Plateaustraat

Affiche van
1911.

De school-
strijd?

Blijkbaar
gaat het
over de 2
netten. De
gemeente-
scholen en
het
katholieke
net.

POLLEPELSTRAAT

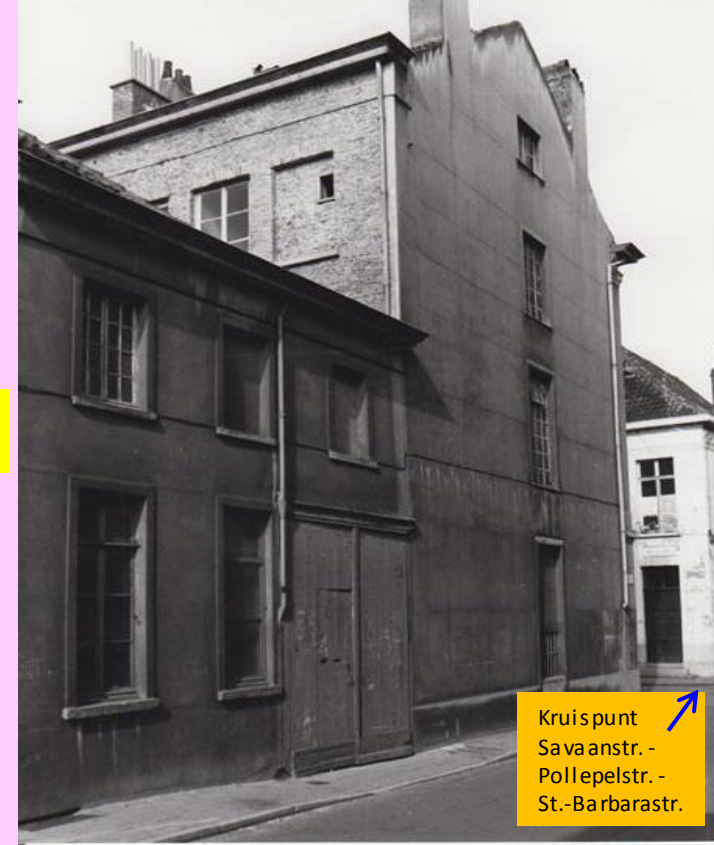
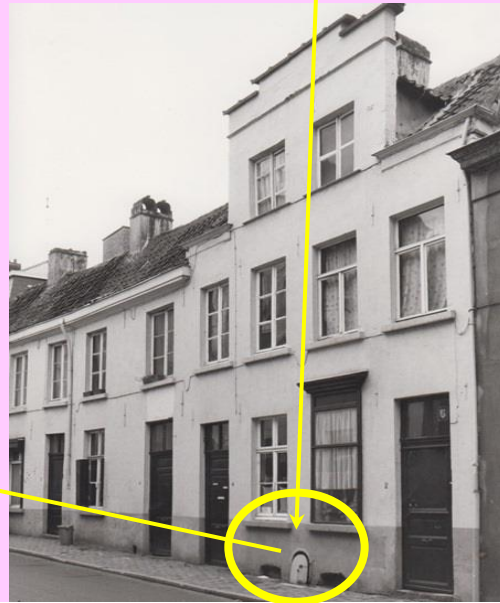
of Pallepelstrate, loopt van de Savaanstraat tot de Bagattenstraat. Deze straat heette men ook wel Dweers- of Zweertstrate.

jehan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Pollepelstraat. Wat is me dat allemaal zal je denken. Deze kraantjes aan de huizen zijn langzaam verdwenen en zo ook een stukje geschiedenis. In Gent waren de fakkeldovers ook bijna verleden, er zijn er nog 4, waarvan 2 in de Savaanstraat. Toen de cholera hoogtij vierde heeft het stadsbestuur besloten 2 watertorens (1883) te bouwen. Zo konden vele inwoners van Gent in hun huis de waterpomp uitbreken, maar in vele woningen in de beluikjes waren er geen pompen. Men moest water halen aan de gemeenschappelijke pomp verderop die ook besmet water kon afleveren. Die sukkelaars hadden geen middelen om een kraantje in huis te hebben, laat staan dat de eigenaars het water liet binnentrekken. En zo liet het stadsbestuur op vele plaatsen een kraantje plaatsten waar de buurt fris water kon nemen.

johan@sint-pietersdorp.be
www.sint-pietersdorp.be

Kruispunt
 Savaanstr. -
 Pollepelstr. -
 St.-Barbarastr.

De oudste huisjes van de Pollepelstr. zijn v/d 18^e eeuw. Bij de wegverbreding van 1881 kwamen deze niet in aanmerking. Hoopte men zo dat ze vlug zouden afgebroken worden en dat het stadsbestuur zo zou kunnen ontsnappen aan te onteigeningen? Bij nieuwbouw moest dan 3 m achteruit worden gebouwd op de nieuwe rooilijn.

Einde C28.

Zie verder verder [C29](#)
voor de Savaanstraat en
het Roosdaalken.

Beste, wij zijn geen bedrijf dat men dagelijks contac-teert. Voor ons is het van belang www.sint-pietersdorp.be door te geven aan vrienden en ook [E23](#) erbij te vermelden zodat zij onmiddellijk hun straat kunnen aanklikken. Zalig toch!